

Bir zihin tarihi şakıması: Gömleği Yalnız

Mustafa Şahin'in öykü kitabı 'Gömleği Yalnız' öznesiz öykünün dolayımalarında ilerlerken, kendisini bir çoklu metin olarak ortaya koyuyor. Her sözün ışık hızıyla kana karıştığı anlatım boyunca, parça parça öznelere hikâyeleriyle değil topyekûn bir anlatıyla buluşuyor okur.

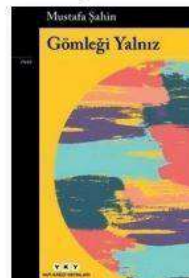
Oykü geleneğimizde tek bir damar yok. Döneme, öykücülerin mizacına hatta sosyal koşullara göre değişip şekillenen öykü akışlarından söz edilebilir. Bir edebiyatın zenginliği, zaten yazım yöntemi çoğulluğuyla da ölçülür. Modern dünyada disiplinler arası geçişkenlikler okur zihnindeki beklentilerin sınırlarını da ortadan kaldırdı. **Her ne kadar Türk öyküsünün orijini özne, insan merkezli olsa bile, öznenin dile yayılımı birbirinden şaşırtıcı sapaklarla dolu. Bu sebepten, her yeni öykü kitabı kolaylıkla bir ize bağlanabildiği kadar kendi izini belirsizleştirerek ilerleyebilir. Bu bağlamda Mustafa Şahin'in 'Gömleği Yalnız'ı doğrudan bir izlele ilişkilendirilemez.** Öznesiz öykünün dolayımalarında ilerlerken, daha bir çoklu metin olarak kendisini ortaya koyar. Öykü **sanatı** ile kurduğu temaslar, okurun zevki kadar kültür kodları ile irtibatlanır.

Hesaplaşma duygusu ve buna bağlı arınma istenci, 'Gömleği Yalnız'a hem kaynaklık eder hem de onun yazım yöntemini imler. 'Her sözün ışık hızıyla kana karıştığı' anlatım boyunca, parça parça öznelere hikâyeleriyle değil topyekûn bir anlatıyla buluşur okur. 'Yanılsama' efektinin dikkatle çalıştırıldığı bu akışta aslında saklı özne, ana anlatıcı da olan yazarın genel gözüdür. 'Diplomalar, sertifikalar peşinde helak olmuş', 'Öfkesine dava asaleti katarak onunla kendisini yüksek bir kata taşıma' sevdasına kapılan, 'Caddelerde, sokaklarda, bulvarlarda bir geçmiş zaman Selim'inin ölüp de dirilmiş roman kahramanı gibi dolaşan' bir neslin üzerine tutulmuş, adeta ateş ışıklarının aydınlattığı metinler bunlar. Kendi vicdanının safir bıçağıyla yarayı deşmeye cüret eden yazar özne, 'bir bulut gibi hiç tepesinden gitmeyen' vicdanının hükmü altındadır.

"Benim arkadaşlarım vardı" diye konuşacaktır, geçmiş zamanın he-

saplaşma kipiyle saklı özne. Dünya onun indinde 'durduğu pencere'dir ve o, 'penceresinden dışarı değil içeri bakıyordu'. Bu psikoloji efekti, içeriğinin ekşimişliği kadar kokmuşluğunu da duyuracaktır acıyla. Çünkü o, artık "Sizinle aynı yerde değilim" deme cesaretini göstermiş, onların, yani arkadaşlarının, Sümerbank'tan İtalyan markalarına, Salı Pazarı'ndan 'mega center'lara 'göçüş'lerini yakından gözlemlemiştir. 'Evinde misafir muamelesi görmekten, tek ayak üstünde tutulmaktan' fena halde sıkılmıştır. Burası eğer 'Katedral kubbesi altında vaftiz huzurunda Müslüman şehrine' dönüştürülmüş, 'nale-i hicran bile kur farkı hesabına' düşmüşse, gıdaları eza cefa olanları, bu ateş ışıklarıyla ifşa etmek borçtur. Hele, 'mal müdürü yetiştirmeyen bir dergi' çıkaramayanların bugünkü kof muktadirlikleri, yazımın kırbacıyla aydınlatılır.

Bir zihin tarihi şakıması diye de okunabilir 'Gömleği Yalnız'. '...ihtilallerden, yani birileri devleti ele geçirdikten sonra kabir ziyaretleri' hâlâ artıyorsa yazar öznenin, kardeşkanı otunu keşfetmesi tesadüfi sayılmaz. 'Yalnız tıbbi değil, yalnız mezarlıkları değil, alternatif tıbbi bile kontrolünde tutan' bu kötülük geleneği, insanı silecektir durmadan. Dolayısıyla, Mustafa Şahin'in yer yer isimlendirme yoluna gitse bile şahısların değil, bir ülkenin hikâyesini yazmaya yönelmesi bu yönden tutarlıdır. Öyleyse, yazarın "Eyvah, güneyle çocuklar. Eyvah güzergâh, eyvah güneyle çocuklar, güneyle çocuklar. Derin bir oyuk açılıyor orada" nidasını iyi anlamak gerekir. ■

GÖMLEĞİ YALNIZ

Mustafa Şahin
Yapı Kredi Yayınları,
2020
128 sayfa, 15 TL.